

Buveinių ir Paukščių direktyvų įgyvendinimo aktualijos

Algirdas Klimavičius

Gamtos apsaugos ir miškų departamentas

Turinys

- Gamtos apsaugos direktyvų tinkamumo patikra: *Fitness Check* rezultatai (2016); Europos audito rūmų išvada dėl Natura 2000 tinklo (2017); EK komunikatas “Veiksmų planas gamtai, žmonėms ir ekonomikai” (2017)
- Lietuvos Prioritetinių veiksmų bendroji programa - *Priority Action Framework (PAF)*
- LIFE integruotas projektas, skirtas įgyvendinti PAF

Buveinių ir Paukščių direktyvų tinkamumo patikra

- EK atliko patikrinimą ar gamtos apsaugos direktyvos atitinka paskirtį pagal 5 kriterijus: rezultatyvumo, efektyvumo, svarbos, nuoseklumo ir ES pridėtinės vertės
- įrodymų rinkimas;
- konsultacijos ES mastu;
- aktyvumo rekordas - daugiau kaip 0,5 mln. atsakymų;
- „nulinio“ scenarijaus sunkumai.

Buveinių ir Paukščių direktyvų tinkamumo patikra (2)

- Svarbiausios išvados:
- vien Natura 2000 įgyvendinimo kaštai – 5,8 mlrd. Eur kasmet;
- įvertinta įvairialypė direktyvų įgyvendinimo nauda – 200-300 mlrd. Eur kasmet (ypač kaimo vietovėse, vietinei ekonomikai, turizmas, žaliosios darbo vietos), tačiau ekosistemų naudos silpnai apskaitomos, menkai žinomos ir pripažįstamos;
- 2007-2013 m. laikotarpiu ES kofinansavimas Natura 2000 tesudarė tik 9-19 proc. įvertintų tinklo valdymo sąnaudų, o nacionaliniai biudžetai negalėjo užpildyti esamos prarajos; nacionaliniai PAF turi padėti investuoti geriau;

Buveinių ir Paukščių direktyvų tinkamumo patikra (3)

- Svarbiausios išvados (tęsinys):
- Natura 2000 – ne ekonomikos stabdis, ne kliūtis darnioms investicijoms; dauguma projektų patvirtinami, tačiau pastebėta vėlavimo ir delsimo reiškinių (priežastys – nepakankamas ištirtumas, esamų duomenų neprieinamumas, procedūros sudėtingos labiau nei reikia);
- ES finansavimas iš principo prieinamas žemės ir miškų ūkyje, žuvininkystėje, įskaitant kompensacijas už saugomų gyvūnų padarytus nuostolius, tačiau sprendimai nacionaliniu lygiu ne visada palankūs, pastebima inercija

Buveinių ir Paukščių direktyvų tinkamumo patikra (4)

- Svarbiausios išvados (tęsinys):
- direktyvų svarba išlieka, jos padeda mažinti ir šalinti grėsmes rūšims ir buveinėms;
- nuomonės išsiskiria dėl direktyvų priedų tikslinimo, tačiau „skėtinės apsaugos efektas“ pripažįstamas;
- direktyvos gerai dera tarpusavyje, viena kitą papildo, tačiau pastebėtas geresnio stebėsenos koordinavimo poreikis;
- direktyvos puikiai dera su tarptautinių sutarčių nuostatomis;
- BŽŪP ir toliau išlieka problematiška politikos sritis, taip pat energetika ir transportas; jų tikslai konkuruoja su gamtosauginiais;

Buveinių ir Paukščių direktyvų tinkamumo patikra (5)

- Svarbiausios išvados (tesinys):
- veikti ES lygiu efektyviau, nei VN; užfiksuota reikšminga nacionalinė pažanga nuo direktyvų įgyvendinimo pradžios
- Pagrindinė išvada:
- Vertinant platesniame bioįvairovės apsaugos politikos kontekste Gamtosaugos direktyvos atitinka paskirtį (*fit for purpose*), bet tikslo pasiekimas ir pilnas potencialo atskleidimas priklausys nuo to, ar bus žymiai pagerintas įgyvendinimas
- LT kaip ir dauguma kitų VN narių išreiškė poziciją, kad direktyvų keisti nereikėtų

Europos Audito Rūmų ataskaita

- Ataskaita „Būtina daugiau pastangų įgyvendinant tinklą „Natura 2000“, kad būtų išnaudotos visos jo galimybės „Specialioji ataskaita Nr. 1/2017:
- Audito tikslai: atsakyti į klausimus, ar tinklas „Natura 2000“ buvo tinkamai įgyvendinamas: valdomas, finansuojamas ir stebimas?
- Auditas atliktas 5 VN ir 24 Natura 2000 teritorijose, 8 biogeografiniuose regionuose

Europos Audito Rūmų ataskaita (2)

- Auditas pripažino didelę tinklo „Natura 2000“ svarbą saugant bioįvairovę, tačiau Komisija ir VN neišnaudojo visų jo galimybių. Siekiant geriau įgyvendinti ambicingus ES 2020 m. bioįvairovės strategijos tikslus, būtina reikšminga VN pažanga ir didesnės Komisijos pastangos
- Pagrindiniai trūkumai:
- Nepakankamas atitinkamų institucijų, suinteresuotųjų subjektų ir VN veiklos koordinavimas
- būtinų apsaugos priemonės atidėliojamos arba netinkamai apibrėžiamos
- „Natura 2000“ teritorijoms poveikį turintys projektai vertinami nepakankamai

Europos Audito Rūmų ataskaita (3)

- Pagrindiniai trūkumai (tesinys):
- Nepakankama Komisijos rekomendacijų dėl Natura 2000 valdymo sklaida valstybėms narėms;
- trūksta lėšų „Natura 2000“ valdymui remti, bet ir poreikių vertinimas nepatikimas, įskaitant individualiuose vietovių valdymo planuose;
- rodikliai finansavimo programose orientuoti į produktus, ne į rezultatus, duomenys sunkiai palyginami;

Europos Audito Rūmų ataskaita (4)

- Rekomendacijos:
- 1 rekomendacija. Visiškai įgyvendinti visas Gamtos direktyvas:
 - užtikrinti geresnį veiksmų koordinavimą tarp valstybės institucijų, visų pirma žemės ūkio ir aplinkosaugos (VN iki 2019 m.);
 - užbaigti būtinų apsaugos priemonių nustatymą teritorijoms, kurios yra nustatytos daugiau kaip prieš 6 metus (VN iki 2020 m.);
 - padidinti pastangas skatinant rekomendacinių dokumentų, biogeografinių seminarų rezultatų sklaidą ir taikymą bei geriausios tarpvalstybinio bendradarbiavimo patirties mainus (Komisija iki 2019 m.)

Europos Audito Rūmų ataskaita (5)

- Rekomendacijos (tęsinys):
- 2 rekomendacija. „Natura 2000“ išlaidų finansavimas ir apskaita:
 - išsamiai įvertinti faktines išlaidas ir būsimus finansavimo poreikius teritorijos ir nacionaliniu tinklo lygmeniu; atnaujinti PAF, įskaitant pagal nustatytas apsaugos priemones visoms teritorijoms; užtikrinti PAF nustatytų prioritetų ir tikslų suderinamumą su įvairių ES finansavimo priemonių programavimo dokumentais ir pasiūlyti priemones, orientuotas į konkrečius „Natura 2000“ teritorijų poreikius (VN iki 201 m.);
 - teikti rekomendacijas VN dėl PAF ir dėl patikimo paramos „Natura 2000“ iš ES finansavimo programų įvertinimo (Komisija kitam programavimo laikotarpiui)

Europos Audito Rūmų ataskaita (6)

- Rekomendacijos (tęsinys):
- 3 rekomendacija. „Natura 2000“ pasiektų rezultatų įvertinimas:
 - sukurti fondams specifinius „Natura 2000“ rodiklius; sudaryti galimybę tiksliau sekti „Natura 2000“ finansavimo rezultatus (VN kitam programavimo laikotarpiui);
 - nustatyti kompleksinius „Natura 2000“ rodiklius visiems ES fondams (Komisija kitam programavimo laikotarpiui);
 - siekiant išmatuoti išsaugojimo priemonių rezultatus, parengti stebėjimo planus teritorijos lygmeniu, juos įgyvendinti ir reguliariai atnaujinti standartines duomenų formas (VN iki 2020 m.)

Europos Komisijos komunikatas

- “Veiksmų planas gamtai, žmonėms ir ekonomikai”
- 2017-04-27 komunikatas Europos parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui
- Veiksmų planu siekiama skubiai pagerinti praktinį Gamtos direktyvų įgyvendinimą ir paspartinti pažangą siekiant ES tikslo iki 2020 m. sustabdyti biologinės įvairovės nykimą bei ekosistemų funkcijų praradimą

Europos Komisijos komunikatas

- “Veiksmų planas gamtai, žmonėms ir ekonomikai”
- 4 prioritetinės sritys ir 15 konkrečių veiksmų, tarp kurių:
 - ✓ žinių ir gairių tobulinimas, užtikrinant geresnį derėjimą su platesniais socialiniais ir ekonominiais uždaviniais;
 - ✓ politinės atsakomybės stiprinimas ir atitikties gerinimas;
 - ✓ didesnis investavimas į „Natura 2000“ ir sinergijos su kitomis ES finansavimo priemonėmis gerinimas;
 - ✓ geresnė komunikacija ir informacijos sklaida piliečių, suinteresuotųjų šalių ir bendruomenių įtraukimas;
- terminai - 2017-2019 m.

Lietuvos PAF

- Lietuva Prioritetinių veiksmų bendrąją programą (PAF) parengė ir Europos Komisijai galutinę versiją pateikė 2016 m. lapkritį;
- PAFe vyraujančios priemonės:
 - 1) žinių bazės apie kai kurias rūšis užpildymas;
 - 2) konkrečių apsaugos tikslų Natura 2000 teritorijoms nustatymas;
 - 3) būtinų apsaugos priemonių Natura 2000 teritorijoms nustatymas, įskaitant gamtotvarkos planų parengimas ir įgyvendinimas;
 - 4) saugomų rūšių apsaugos planų parengimas ir įgyvendinimas

Lietuvos PAF (2)

- PAFe vyraujančios priemonės (tęsinys):
- 5) Natura 2000 apsaugos poreikių integravimas į BŽŪP, Žuvininkystės politiką, programas, taip pat į miškotvarkos procesus;
- 6) Įgyvendinančių institucijų stiprinimas.

PAF galutinė versija paskelbta Aplinkos ministerijos tinklalapyje

http://www.am.lt/vl/index.php#a/17662

re and biodiversity - Envir... EU Action Plan for nature, peo... Fitness Check of the Birds and ... ec.europa.eu

Europos Komisijai pateiktas ...

dit View Favorites Tools Help

LITLEX Intranet Teisės aktų registras VSTT Kontaktai AM kontaktai VDVIS [] Dokumentų paieška Swedbank DNB bankas internete Nature & Biodiversity - En... xeno-canto Sharing bird s...

Lietuvos Respublikos APLINKOS MINISTERIJA

[Problemos su tinklalapiu](#) [Pritaikyta neįgaliesiems](#)

Struktūra ir kontaktai Teisinė informacija Veiklos sritys Korupcijos prevencija Administracinė informacija Paslaugos

Pirmasis puslapis/Saugomos teritorijos ir kraštovaizdis/Saugomos teritorijos

En

Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa

Aplinkosauginiai mokesčiai ir su jais susijusios programos

Aplinkos oras

Aplinkos ministerijos aplinkosaugos vadybos sistema

Atliekos

Europos Komisijai pateiktas Lietuvos Prioritetinių veiksmų bendrųjų priemonių programos projektas

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, įgyvendindama 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Buveinių direktyva) 8 straipsnio reikalavimus, parengė Prioritetinių veiksmų bendrųjų priemonių programos projektą, kurioje nustatytos priemonės, būtinos įgyvendinti „Natura 2000“ tinklo teritorijose, siekiant palaikyti arba atkurti prioritetinių natūralių buveinių tipų ir prioritetinių rūšių gerą apsaugos būklę, ir nurodytos toms priemonėms reikalingos lėšos. Šis programos projektas 2016 m. lapkričio 21 d. raštu Nr. (18-1)-D8-8667 pateiktas įvertinimui Europos Komisijos Aplinkos generaliniam direktoratui (priedas).

Priedai:

- [Prioritetinių veiksmų bendrųjų priemonių programos projektas](#)

Lietuvos Respublikos aplinkos ministras
Kęstutis Navickas

Dienos įvykiai

LIFE integruotas projektas

- Lietuva parengė LIFE IP, skirtą Natura 2000 geresniam įgyvendinimui: „Lietuvos „Natura 2000“ teritorijų tinklo apsaugos ir tvarkymo optimizavimas“ (NATURALIT);
- projekto koncepcija - 2016 m. rugsėjį, pilna paraiška – 2017 m. balandį;
- IP NATURALIT pareiškėjas: APVA
- 10 partnerių: AM, ŽŪM, VSTT, Aleksandro Stulginskio universitetas, 3 nacionalinių parkų direkcijos, Varėnos ir Druskininkų miškų urėdijos, VšĮ Baltijos aplinkos forumas
- IP trukmė: 10 metų;
- IP biudžetas: 17 mln. Eur.

LIFE integruotas projektas (2)

- Įgyvendinamas dokumentas: Lietuvos PAF
- IP uždaviniai:
 1. Konkrečių apsaugos tikslų detalizavimas „Natura 2000“ tinklo teritorijoms, apsaugos priemonių nustatymas, stebėsenos ir analizės procesų efektyvumo didinimas.
 2. Gamtos apsaugos priemonių integravimo į kitus sektorius ir jų įgyvendinimo užtikrinimas, ypatingą dėmesį skiriant kaimo plėtrai ir miškotvarkai.
 3. PAF įgyvendinančių institucijų gebėjimų saugoti ir tvarkyti „Natura 2000“ tinklo teritorijas stiprinimas.

Ačiū už dėmesį!

apva